

Til Europaudvalget

19. januar 2001

Nice-traktaten - argumenter for og imod

- set med en EU-skeptikers øjne

Af Frank Dahlgaard, MF

For taler:

1. Nice-traktaten **baner vejen for de østeuropæiske landes medlemskab af EU**. Dette fremgår ikke af selve traktaten men af en erklæring knyttet dertil. Et nej til Nice-traktaten vil sandsynligvis udskyde eller helt forhindre de østeuropæiske landes optagelse i det europæiske EU-fællesskab.
2. De fire **danske forbehold er fastholdt** og respekteres fuldt ud.
3. Fra 1.1.2005 omfatter EU-Kommissionen kun ét medlem fra hvert land, dvs. **de store lande afgiver deres ene kommissær** (senere kommer problemerne).
4. "Forstærket samarbejde"/**fleksibilitet på FUSP-området** (både en fordel og en ulempe).
5. Det er blevet **mere besværligt for Rådet at tage beslutninger med kvalificeret flertal**, fordi der nu - ud over kravet om, at mindst 74 % af stemmerne skal være for - stilles to yderligere krav: Flertallet skal udgøre mindst 62 % af den samlede befolkning i EU. Hertil kommer, at et flertal af lande skal stemme for.

Imod taler:

1. Flere **flertalsafgørelser**, hvor Danmark kan stemmes ned af andre. Mange af disse områder kan ganske vist betragtes som ret uvæsentlige, ligesom vi beholder enstemmighed på det sociale, arbejdsmarkeds-mæssige og skattemæssige område. En væsentlig ændring er imidlertid, at kommissionsformanden og kommissærerne nu skal vælges med kvalificeret flertal i Rådet, hvor der før gjaldt enstemmighed. Danmark afgiver altså her suverænitet (ikke i Justitsministeriets optik men ifølge sund fornuft!)
2. Med et ja til Nice siges der formelt også ja til alle de forudgående traktater. Et **ja til Nice** er dermed en **blåstempling af ØMU, Schengen, unionsborgerskab** osv. Det er desuden en accept af de berømte bemærkninger i præamplen, hvor det hedder, at det er hensigten "*at videreføre processen hen imod en stadig snævrere sammenslutning af de europæiske folk*". Ja til Nice er altså grønt lys for unionsprocessen.
3. Flere afgørelser tages nu med den såkaldte **forligsprocedure (§ 251)**, hvor Parlamentet har reelt veto. Disse beslutninger blev tidligere taget med høringsproceduren, hvor Parlamentet kun var rådgivende - endnu et skridt i retning af et føderalt tokammersystem, idet **Parlamentet** som lovgivende 2. kammer nu får **mere magt** end før.
4. Når EU's medlemstal når op på 27 medlemmer træder en **rotationsordning** i kraft, idet antallet af **kommissærer** herefter skal være mindre end antallet af medlemsstater. Dette fremgår af Nice-traktaten og skal derfor ikke forhandles til sin tid. Danmark mister altså ude i fremtiden permanent repræsentation i Kommissionen.
5. **De store lande får mere magt i Rådet**, når der stemmes med kvalificeret flertal, hvilket sker 1.1.2005. De store lande får nu 29 stemmer mod tidligere 10, en forøgelse på 2,9 gange. Danmarks stemmetal stiger kun fra 3 til 7, dvs. med faktor 2,3. Desuden indføres en regel om, at der skal være mindst 62% af EU's samlede befolkning bag en beslutning, hvilket selvsagt tilgodeser de folkerigeste medlemslande. Danmark mister altså indflydelse. Og man er i den besynderlige situation, at i EU's tokammersystem har de store lande mest magt i begge kamre.
6. En "**Østrig-aktion**" kan med Nice-traktaten formelt finde sted som EU-aktion.
7. **EU-Charteret** om menneskerettigheder vedtages med Nice - om end det "kun" er en politisk erklæring. Den tilsigtes imidlertid indskrevet i næste EU-traktat, der derved får karakter af en forfatning (hvilket også er hensigten med charteret, jf. Erling Olsen.).
8. Der bebudes en ny **regeringskonference i 2004** med traktatændringer (bl.a. med en kompetencefordeling mellem EU og medlemslandene, samt indskrivning af charteret i selve traktaten), som vil give traktaten karakter af en forfatning.

Frank Dahlgaards konklusion:

For mig er konklusionen omkring Nice-traktaten vanskelig, fordi jeg på den ene side vil have de østeuropæiske lande med i EU-fællesskabet hurtigst muligt, men på den anden side ikke vil have mere union, men mindre.

Formelt – og måske også reelt – kan EU optage de østeuropæiske lande uden traktatændringer. Det gik jo eksempelvis fint uden traktatændring at optage Danmark, Irland og Storbritannien i 1973 og senere Spanien, Portugal og Grækenland. Senest blev Østrig, Finland og Sverige i 1995 optaget som EU-medlemmer uden at dette krævede ændringer af EU-traktaten. Den politiske realitet i dag er imidlertid, at et nej til Nice-traktaten i bedste fald vil udskyde Østeuropas optagelse i EU – i værste fald forhindre det helt. Med et nej til Nice-traktaten kan jeg altså besværliggøre de østeuropæiske landes optagelse i det europæiske fællesskab. Det vil jeg ikke risikere.

Altså kan jeg ikke stemme nej til Nice-traktaten.

På den anden side betyder et ja til Nice-traktaten ikke blot "mere union", fordi der med Nice-traktaten på flere områder indføres flertalsbeslutninger, hvor der før krævedes enighed blandt alle medlemslande. Et ja til Nice-traktaten vil også indirekte være et ja til de forudgående traktatændringer, som alle har indebåret mere union og mindre nationalt folkestyre. Til og med Det Indre Marked (folkeafstemningen i Danmark i 1986) stemte jeg ja til EF. Men derefter har jeg stemt nej. Det vil jeg ikke ændre på.

Altså kan jeg ikke stemme ja til Nice-traktaten.

Min konklusion er derfor, at jeg stemmer gult (= hverken for eller imod), når Nice-traktaten skal godkendes (ratificeres) i Folketinget. Det er selvfølgelig ikke noget stærkt budskab at gå ud med – men med min holdning til østudvidelsen og unionsudviklingen er det ikke desto mindre det logisk rigtige at gøre.

Et andet spørgsmål er, om man (som eksempelvis Dansk Folkeparti, Kristeligt Folkeparti, SF og Enhedslisten gør) bør kræve en folkeafstemning om Nice-traktaten – uanset hvad man ellers mener om den.

Såfremt en statsretslig vurdering konkluderer, at Nice-traktaten ikke indebærer afgivelse af dansk suverænitæt (og Grundlovens § 20 dermed ikke bliver aktuel) er jeg ikke stemt for en folkeafstemning – heller ikke selv om der efterhånden i Danmark har dannet sig en praksis for folkeafstemninger på EU-området.

Jeg er grundlæggende tilhænger af det repræsentative demokrati. Politikerne i Folketinget er valgt for at træffe afgørelserne og bør ikke i tide utide overlade disse til vælgerne ved folkeafstemninger.

Når det imidlertid gælder de fire danske forbehold over for EU-traktaten (mønten, forsvaret, det retslige og statsborgerskabet) forholder sagen sig anderledes. Disse forbehold er bekræftet af befolkningen ved en folkeafstemning i 1993, og der er givet politiske løfter om, at disse forbehold også kun kan fjernes igen ved folkeafstemninger. Derfor skal ét eller flere af forbeholdene ikke kunne fjernes uden at befolkningen ved en folkeafstemning siger ja hertil.

Sådan må det være.

FRANK DAHLGAARD
Medlem af folketinget
Christiansborg
1240 København K